

№ 49.

Firmdeenâ 7. (19.) Dezember

1870.

Katka par gabdu 1 rubl.

R a h d i t a j s.

Korra sinnaß.
 Zelfschemmes sinnaß. No Rihgas: pahr Iechna-grahmatu posti, — walbineeku konferenze. No Belgawas: Keisera apdohwinaschana ar medaleem. No Pehterburgas: pahr jaunu rekrufchu buhshanu, — generala Meyendorff gohda sw. dahwana. No Sewastopoles: pahr Keisereenes reifoschanu.
 Ahrsemmes sinnaß. No Wahzsemmes: walstu saweenoschanahs, — Luffemburga, — pahr palibdsibu pr. pahwesta. No Londones: pahr Franzijas walbineekeem. No Stalijas: pahr lehnina aiseeschanu us Rohmu.
 Zittas jaunas sinnaß. No Rihgas: pahr fabrika-lauschu flimneeku- un behru-lahbi.
 Jaunalahs sinnaß.
 Gruntineeki un kalpi. Pinku-Annas-draudses jauna stohla. Beh-teris un Tschaulfie. Tautu depla lummelini. Grahmotu sinna. Lab- bibas un zittu prezzu tirgus.
 Feeliktuma. Blintes tehweß. Pee kam warr pasibt, ka zilweks pa- wiffam nomirris. Amerilaneeschu dshwê. Kas warr sinnaht, ko wez- jati isaudse? Stahstinsch.

Korra sinnaß.

Kâ djiendam, tad gan Wahzeeschu karra-weddejeem buhs ja-eeafht Parihsneekem zittadu danzi usspehleht, jo tee us tahru wihsî, kâ taggad, gribb tihschâ prahâ fewi un sawus aptarrotajus pohstam rihlê eegrubst. Aplehgeretaji zerre, ka aplehgeretee no badda speesti jo drihs padohschotees, bet ne kâ. Wiinnt wehl taggad leelotees, ka teem effoht promijante us trim mehnescheem. Nestinn gan, kur winneem tas warr atrastees, jo nefenn dsirdejam, ka tee pehdigohs funnus un fakkus jau effoht apehduschî. Aplehgeretajus, gaidoht un pagaidoht, spaida seemas gruhtums un sehrgas, zaur fo warren dauds nomirruschi un mirtoht itdeenâs. Naw arr majums, kas taîs daschadâs lauschanâs krittuschî un kriht wehl arweenu. Tadeht arween jafuhta jauni pulli no Wahzsemmes klahnt un katram, kam spehja, ja-eet turp. Dapeh naw wis jabrihnojahs, ka Wahzsemneeki jau eefah- luschî kurneht, kapeh Parihsî nebombardeerejoht, jo usschahdu wihsî karschs arween teefoht pa-ildsinahs. Wahzsemme dohmajoht, ka nemas nebuhtu wajadsejis til dauds tehreht

mantas un kauschu, kad pee laita buhtu eefahuschî Parihsî apschaidiht un Parihsneekus ar warru speest pee meera. Sinnams, ka arri netruhtit apdohmigu wihtu, kas melle karra-weddejus aîstahweht un eerunnahnt, ka to darroht no scheinliga prahntu, negribbedami newainigas affinis waini- gahm lihds isleet un ka arween wehl zerroht, ka bads Pa- rihsneekus drihs dsihschohnt us ahra padohstees. Pahr meera- derreschanu gan jau daschadi irr spreests, bet, kâ sinnam, wehl nefas naw notizzis un isdarrihts. Taggad dsird, ka tadeht, ka Bruhschu kehniusch to norunnu Luffemburgas deht usfazziis, tahs zittas walstes, kam pee tahs norunnas dalka klahnt, effoht fazziuschas, ka winnas nebuhtoht wis pretti, ka Bruhschi Luffemburgu panemm, bet tad teem wai- jadsetu Lottringu Frantschem atstahnt. To nu gan newarr tizzeht, ka ar schahdu padohmu Wahzsemme meera palits. Ka Wahzsemmei paschai tas karschs par leelu nastu, to jau lehti warr tizzeht, jo tai neween til dauds pahrtiklas turp jafuhta, bet arween jauni karra-pulki ja-isrihko; wiinnt lab- prahnt gribb meeru, bet prettineeki, kâ redsams, to negribb. Tad jau pehdigi tak buhs Parihsî arr japohsta. Pa tam Wahzeeschu karra-pulki eet arween tahkal Franzija eefschâ un fahvahrda Frantschu siprohs karra-pultus, kas zekkâ gad- dahs un usnemem pilsehtas un fkanstes. To dsirdestim no paschahm tahm sinnaht, ko telegrafis mums neffis.

No Tuhrs, 27. Nowbr. (9. Dezbr.). Korra-ministeris Gambetta isfluddinajis, ka riht' waldischana no Tuhrs rahreeschoht us Bordo pilsehtu, un ka pahr to effoht gah- dahs, lai karra-pulkeem buhtu wiffur waktigs zetschs. — Wersalje, 27. Nowbr. (9. Dezbr.). 17ta un 22tra diwi- sione no Baireeschu armijas kohra wallar wallarâ uskrittâ eenaidneeku pulkeem stary Boschangî un Marschenoa me- schu un eenehma daschas weetas, turkklahnt eemantoja 6 leel- gabbalus un wairat kâ 1000 wangneekus. Schodeen at- tal eenaidneekam atnehma tahs weetas Bongwale, Willoa- soh un Epnâh, fur atkal dauds sawangoja un swarrigas dselsu-zekka juhtis krittâ muhseju warrâ. — No Wersaljes, 30. Nowbr. (12. Dezbr.). Kehniusch sinno kehneenei tâ: Behz tschetru deenu kauschanahs ap Boschangî, irr eenaid-

neefs nezzerohi schodeen us Bloa un Tubri aischgahjis, laifam tadeht, ka tam leelu stahde tillufe. Mufsu stahde mafa ween. Dauds behagi no eenaidneefa pulkeem atnahf pee mums. Dauds mobilwardi nosweesch eerohfchus un brunnas noht un aiseet us mahjahm, bet wehl paleef deesgan pahri. Gefahfam Mongmedi apfchandiht. — 1. (13.) Dezbr. Mufsu pulki eegahja Bloa pilsehtä. Falzburga padewahs un të fawangoja 52 offizeerus un 1839 saldatus, eemantoja 65 leelgabbalus. — Wehl zitta sinna, fo tehninsch laidis tehnineenei, skann tä: 6ta Ulahnu regimente, no generata v. Bernhardt waddita, brangi isturrejusehs, jo ta 2 eenaidneeku bataljonus famihdijuse, 3 eskadronus iskaifjuse un pehdigi 1 batteriju ar 4 leelgabbaleem eemantojuse, — wifs tas notizzis weenä azzumirski. Weena eskadrono no 4tas Usahru regimentes arri weenu bateriju nonehmuse, tahdä wihse, ka ta fruhmös paslehpahs un kad ta baterija patlabban kahwahs, tad schi no paktatas uskritta un to nonehma. Leelgabbali ar wiffu aischuhgu waklar atnahja Wersalje un eedfchwotaji dohmaja, ka mehstohs no Sedanas atweddufchi, gribbedami tohs par uswarrefchanas-sihmi israhdiht. — Tas wangneeku staitis, no Poahres armijas, itdeenas paleef leelaks, jo lihdj 24. Nowbr. (6. Dezbr.) jau bija 20,000. — No Berlines, 2. (14.) Dezbr. Tee jauni karrapulki, fo taggad isrihko, irr preefsch Parthjes apsehdeschanas. Sinno, muhseji taggad eijohf us Tuhr pilsehtu. — Grafhs Bismarks dabbuschohf erzoga gohda wahrdu.

Tä tad nu Wahzeeschi jau tif tabf' gahjuschi, ka ir paschaj Frantschu waldischanai bij jaspriht no sawa ligda ahra un jamelle zitta weeta. Bet taf wehl nelas no meeral Un tas til zaur to, ka naw ihsta fainneeka un ka taggadeji waldeefi, weens ochtram to wirsrohfu nenowehledami, laifam apnehmuschees tif ilgi turretees, kamehr pascheem buhs jaspriht pah rohbeschu pahri. Zittas Giro pas walstes gan irr peedahwajuschas padohmus us meera-derrefchanu, bet tee — ihpaschi Frantscheem — naw patihkami bijusch, jo tee arween gribb palitt par tahdeem, kas naw uswarrejami un kas naw uswarreti. Kä to lai isdarra! Meks no sawas puffes gan wehletum, kaut jel us teem peeminnas-swehtteem, kad tas meera-leelkungs pasaulä nahjis, arri schi affins-isleeschana beigtohs.

Prufsch Luffemburgai par eemeflu dewusch, tahdas wainas: Luffemburgeeschi israhdijschees Frantscheem par draugeem; tee kahwusch Frantscheem pahrtifku peewest zaur Luffemburgu un winna waldischana palihdsejuse, ka tas wifs labbi warreis isdohtees; isbehguschee Frantschu-offizeeri walligi zaur Luffemburgu gahjuschi ar winnu konsuta dohtahm passchm un schee wehl tur derrejusch, karrawihrus preefsch Franzijas. Gemeflu deesgan!

Gefschemmes sinnas.

No Nihgas. Widssemes gubernijas augstaka pastes-waldischana darrijuse sinnamu wiffahm teefahm, karrawun frohna-teefahm un frohna lungeem, ka teem tahs grahmatas woi paktetes, fo frohna-darriichanas pa postli laisch, waijag' ar to winneem peederramu frohna-sehgeli aischgeleht un adreffli tä ka sinnamös postes-liffumös pawehlehts, ar tahm waijadsigahm sinnam aprastihf, prohti, preefsch lam, no kahdas teefas woi teefas lunga ta irr un us kurreni jasuhta. Sa tahs liffumös nosazzitas sinnas nebhuschohf wehrä liffas, tad täpat gubernijas- lä arri kreises-postes-kontorös par tahdahm grahmatahm woi paktetehm pehz swarra malfu nemfchohf, jeb pawiffam nepeenemfchohf us aischfuchichanu.

No Nihgas. Pah to strihdi mellahs juhrah deht, leelais trohfnis jau leelaks aprimmis un wiffas walstes sawas atbildes jau dewuschas, taggad fataifabs us to konferenzi, fo noturrehs Londonä. Kä wiffas sinnas israhda, tad redsams, ka ta leeta itt meerigi beigsees un wifs isdohtees par labbu. Jo kurra zitta walste to warr pagebreht, ka Kreewu-semmei buhs pahribu un netaisnibu zeest? Teiz, ka ir taggadeja Franzijas republika buhschoht sawu weetneeku us konferenzi subtiht. — Sinnams, kad Napoleons wehl buhtu sawa wezzä warrä, tad trohfnis gan laifam buhtu leelaks, jo tam patihkaks wiffur kaffitees un cemeflus mefleht us karru. Bet taggad zitta tahda naw un weenigee karstakee wehl irr tee Englandseschi; bet tee arr ne-ees wis sawus pirkstus wetti fawillinaht, kad naw labba dubfchiga beedra blakkam. Schee laifi arr' wairs naw tahdi, tä preefsch 15 un wairat gaddeem bija. Taggad Kreewu walste wifs irr pilnigä kahrtä, täpat zetti, tä flottes un zitti karrarihki un tadeht neweena ahfsemmes walste wairs til lehti ne-eehdroschinasees, tai fo liff zetta, labbi gan sinnadama, ka Kreewu-semme spehj un proht sawu gohdu pahrstahweht.

No Jelgawas. Kurssemes gubernijas awises pasluddinajuschas, ka muhsu augstais Kungs un Keisers ar fudraba medateem, kam wirskafstis: „par zilwelu glahbschenu“ un kas pee Wladimira bantes us kruhtihm jawalka, apdahwinajis tohs gohda-wihrus, kas tai nakti no 23scha us 24tu August pee Wandses juhramallas slihdamus zilwelus glahbuschi no ta sadausita Englandses kugga „Havannah.“ Scho gohda-wihru wahroi irr: Wandses Dubzum fainneeks Jahn Behrsin, Rahzen fainneeks J. Zakarias, Kaula Jahn Dambkain, meschafargh Kahrl Angelfohn, Jahn Ufpa, Krist Morizz, Jann Dambkain, Ruhrmuischas Mahrtin Buhwloht un Sibpelles Kristop Leelnei. — Wehl ar fudraba medateem ar wirskafstu „par uszihtibu,“ kas pee Stanislawa bantes us kruhtihm walkajami, apdahwinati schee pagasta-teefu preefschneeki: Andreas Freiberg, Ufchawä, Ehrmann Mannfeld, Kazdangä, Mikkel Stender, Leel-Salwä un Friedrich Jürgensohn, Wahne; tohs pagasta-wezzatohs: Frizz Adamowitsch, Dundagä un Anton Raubischle, Dunnowä; tohs pagasta strihwerus: Theodor Blaubokk, Baltä muischä, Ernst Bertz, Dschubfste, Kristian Golowin, Dfholmuischä, un Johann Lukaschewig, Nihzä; un to ffohlmeistaru Sehtab Vogelmann, Erzogumuischä.

No Wehterburgas. Karrera-ministeris 17tä Nowember islaidis tahdu sinnu, ka pehz wiffaugstakas Keisera pawehleschanas no 4tä Nowbr. karraministerijai effohf usdohts, liffumus farakstihf pahf referwe-armijas eetaifichanu un pahf to, tä wiffahm kauschu kahrtahm buhs karraweenestä sawu laifu kalpoht. Scho augsta Keisera prahfu isdarriht, effohf ar pascha augsta Keisera wehleschanu eezeltas diwas kommissiones, kas fenn karraministera waddi-

ichanas farwu darbu isdarrischöht. Weenai kommissionei pehz augsta Keisera padohma ja-istrahda littumi pahr to, ka larra-beenestu ja-usnem wiffadahn tauschu fahrtahm Kreewu Keisera un fehnina walstie. Dhrari kommissionei usdohts tapat pehz augsta Keisera padohma istrahdaht littumus pahr weetneeku, weelas un reserwu-larra-pulleem un la jarikto semmes-sturmeschana un t. pr. — Tabtak teef nosfazzibts, kahdi lungi pee schahm kommissionehm fehdeschöht. Us to tab augstais Kungs un Keisers pawehlejis, ka ta 1862trä gadda eezelta kommissione, kam bij usdohts retruschu littumus pahr labboht, taggad ja-atlatisch un winnu sakraftas der-rigas sinnas janodohd tai jaun'-eezeltai kommissionei.

No Pehterburgas. Latw. awises stahsta, ka ewangeliskas general-konfistorijas presidentam, generalam v. Meyendorff, tai deenâ, kad tas sawa ommata sudrab-lahsas swinneja, leela Kreewu-semmes bihbeles-beedriba, kam winsch arri par presidenti, dahwinajuse rettu dahwanu, prohti, tahdu grahmatu, fur eelschâ ta swehta luhgschana jeb „tehwa-reise“ wiffas tais wallodâs, to Kreewu-semme runna, prohti, 108 wallodâs. Un schihs wallodâs effoht til ween no tahm tautahm, pee furrâhm bihbeles-beedriba sawu darbu strahdajuse. Tad nu prohtams, ka mubsu leelâ Kreewu walstie wehl wairaf wallodâs teef runnatas.

No Sewastopoles, 23schâ November. Walsts awisei no turrenes 21mâ Nowbr. pa telegrafu ta sinna atnahfufe, ka augsta Keisereene pulsten 4 pehz pufsdeneas pa semmes-zekku laimigi Sewastopolê ereisojuse un tai paschâ deenâ ar to dampfuggi „Tiger“ no turrenes atkal aikreisojuse.

Ahrsemmes sinnas.

No Wahzsemmes. Kâ jau 48tâ nummura jaunafahs sinnas stahsta, taggad Wahzsemmes deen-widdus walstes ar seemeta walstehm saweenojuschahs kohpâ un pehz wehlahahm sinnahm tâ notaisibts, ka wiffu Wahzsemmi kohpâ nefaulschöht wis par Wahzsemmes beedribu, bet par saweenotu Wahzu walsti un Pruhfchu fehnianu par Wahzsemmes keiseru. Ar to nu gan tahs ihpashas walstes naw isahrditas, bet katra tapat kâ libdj schim paturr' sawu ihpashu waldischanu un waldineeku, — tillai politikas leetâs wiffas turrâhs weenâ prahtâ un t. pr. Bai-reesch, las agral leeli prettinecki bij tahdai saweenoschanai, taggad, kad ta notiffuse, irr pahr to kôhti preezigi un wehl paleelâhs ar to gohdu, ka winnu fehninsch effoht tas pirmais, las Pruhfchu fehnianam to keisera krohni peedahwajis. Winni fakka, ka agralâs gaddâs eenâids un fskaudiba paschu Wahzsemmes waldineeku starpâ to Wahz keisera walsti effoht isahrdijuschi un Wahzsemmi tâ pasemmojuschi, ka Wahzeeschu wahrds pee zittahm leelahm tautahm nowahrtâ palizzis, — bet nu taggad Wahzsemmes waldineeku saweenoschanahs atkal to keisera

walsti uszekoht un Wahzeeschu wahrdu pa-augstina-jöht. Turpretti Ghschtreikeesch, ta kâ ar fskaudigahm azzihm us to wiffu noskattahs un peeminn, ka agralâs laifâs winnu keisers to Wahzsemmes keisera krohni waltojis, to scha gaddu simtena eesahkumâ nolizzis un lai gan pehz pirma Napoleona trakto-schanahm tas krohnis winnam atkal tizzis peedah-wahis, tomehr winsch to ne-effoht peenehmis. Kadet tas tâ notizzis, to schee taggad negribboht ismelleht. Franzijas keisers taggadejâ larra-laulâ effoht sawu keisera krohni pamettis un Pruhfchu fehninsch Wahzu keisera krohni atraddis. Schee winnu tadeht negribboht eenihdeht woi apskaut, bet lab-praht nowehloht, ka Wahzsemneeki nu peedschwotu laimigus meera laikus. Schee to apsinnoht, ka pee ta taggadeja nemeera nemaj ne-effoht wainigi un tadeht warroht sawas newainigas rohkas labbâ apsin-naschanâ masgabt. — Raffitaji wehl peeminnehs, ka 1867tâ gaddâ starp Franziju un Pruhfju iszehlahs stribdis Lufsemburgas deht, kas stahweja sem Pruhfchu fargaschanas. Franzija scho stipru fkansti grib-beja preefch ferwis eemantöht un Hollandes fehninsch to labpraht gribbeja pahrdoht, to usskattidams par sawu peederrumu. Franzija iê mekleja wiffadus eemeflus prett Wahzsemmi, eerunnadama, ka no Lufsemburgas galwas-pilsfehthas stipras fkanstes warroht Pruhfchi drihs eekrist Franzijâ un t. pr. Toreis turreja Londone waldineeku konferenzi un tur nospreeda, ka lai Lufsemburga paleef par ihpashu neweenam ihsti nepeederramu walsti; Pruhfchu fargi no tahs lai aiseijöht prohjam un lai Lufsemburgas fkanstes un walles teekoht noahrditas. Tâ tab arr' notiffa, — lai gan Lufsemburgeesch, schehlojahs, ka ar Pruhfchu aiseeschanu winneem pasuhdoht labba pelna un pahrtiffa. — Schinnis deenâs nu zaur Belgeeschu awisehm dabbujam to sinnu, ka Pruhfchu fehninsch to konferenzenes notaisi-schanu Lufsemburgas deht atmettoht, tapehz, ka ta jau deesgan effoht pahrlahpta no zittas puffes un telegrafa sinna no Berlines scho sinnu apstiprina. Laikam Pruhfchi nu gribbehs Lufsemburgu arr' pee-beedroht leelai jaunai Wahzu walstei. Tad nu arr schai notaisischanai tahds pats listens, tâ tai, kas zelta mellahs juhras deht.

Wehl no Wahzsemmes. Pruhfchu fehnianam no wiffahm Wahzsemmes mallahm un dattahm peenahöht laimes wehleschanas us keisera gohdu. Schweizeesch, fakka, ka arri no zittahm puffehm war-roht Wahzsemmei us to saweenoschanohs labbu laimi wehleht, ja til ta paleekoht pee sawas apnemfchanahs, zeeschi fargatces sweschas rohbeschas aiskahrt un sawu paschu nammu pareiji walidht. — Pruhfchu walstes kattötu biskapi sawu fehnianu zaur raf-steem pasemmigi luhgusch, lai winsch palihösoht pee ta, ka pahwesta swarbadiba tiktu pasargata. Us to fehninsch tohs lizzis jautah, us kahdu wihs gan winsch warretu pahwestam schinni leetâ palihöseht?

Tadeht nu Kelnes erzbisfaps effoht fa-aizinajis zittus bisfapus lohpa, ar teem farunnatees, kà wifslabbaki atbildeht un kahdu padohmu schinni leetà fehninam doht. Sinnas rakstitojs tē fakka: leelu palibdsibu bisfapi pahwesta deht newarroht wis no fehnina zerreht; jo wiini tal zittu nelo newarroht pagebreht, ka to, lai palibds pahwestom sawu warru un laizigu walsti — kad arri masu ween — atpakkat dabbuht, jo bes ihpafchas walsts nefahda patwarra newarroht pastahweht. Un kas tad to warr tizzeht, ka Pruhfchu fehninsch, protestants buhdams, tahdas darri-fchanas eemaissees? Rattetu semmes negrihb pahwestam palibdsieht, kà tad protestants to darrihs. — Weenigi Ebstreikija irr, kas schim brihscham wehl warretu ko darriht, — bet la ta nelo negrihb darriht, to jau deesgan dsirdam un redsam, tadeht pahwesta walsts paliks gan apgahsta. Ar laiku wiffi un ir paschi pahwesti ar to deesgan labbi apraddihs.

No Londres. Naw wiffai ilgi, ka awises sahfa daudsinabt: Pruhfchu fehninsch ar bijufchu Franzijas keiseru Napoleonu effoht norunnajis, winnu atfal west us Parihfi un to eezelt sawa sudduschà keisera gohda un warrà, — lai drihsal warretu pee meera tilt, jo taggad Frantscheem ne-effoht nefahdas ihstenas waldischanas, kas warretu meeru derreht. Englandeeschi arri par tahm jauftahm sahlfuschi farunnatees, woi buhschoht to tizzeht woi ne. Us to weena winnu awise atbild, ka tas ne-effoht wis teefa, ka tahda norunna bijuse. Napoleona zilts, kas jau 20 gaddus ar tahs semmes taukeem barrojusehs, pee tahs warras wairs netilfchoht un grahs Bismark nebuht wairs to newehleschoht. Pehdigi wehl tai leelai Englandes awisei „Leims“ pa telegrafu no Raffeles peesubtita schahda sinna, ka ne-effoht wis teefa, ka starp keiseru Napoleonu un Pruhfchu fehninu tahda norunna jeb kad buhtu turreta jeb dohmata turreht. Tapat arri ne-effoht teefa, ka keisereene tur teefoht gaidita. Un scho sinnu effoht laidis keisera Napoleona adjutants. Tad nu flaidri saprohtams, ka tee bijufchi isdaudsinati melli ween.

No Italijas. Lai gan pahwests pretti runna Stalijas waldischanai un tai negrihb palaut Rohmu un Rohmas walsti atnemt, tomehr Stalijas waldischana us to nemaš neklausahs un nupat 23. Nowember (6. Dezbr.) parlamenti jeb runnas-deenu eefahloht, fehninsch tà fazzijis: Taggad Rohmu par Stalijas galwas-pilefsehtu eenembams, esmu peepildijis sawu apsohlschanu un frohnejis to apnemschanohs, ko mans tehws preefsch 25 gaddeem usnehmees. Stalija irr swabbada un saweenota. No scha laika irr muhsu darbs, Staliju padarriht leelu un laimigu un t. pr. Pee ta nu flaidri redsams, ka Stalijas waldischana irr drohscha, ka to warru, ko taggad panahfufe, wairs neweens neatnemfchoht. Fehninsch gan arr fakka, ka winsch pahwestu un wiina garrigas teefas aisstahwefchoht un pafarga-

schohht, bet — redsefim, kà pahwests ar to meerà dohfees, jo taggad winsch nemaš us to nedohmajoht.

Zittas jaunās sinnas.

No Rihgas. Rihgā un gan drihs wiffas leelas pilefsehtas jau senn gaddeem atrohdahs daschadas palibdsibas lahdes, kas eezeltas woi nu truhkumu zeesdameem palibdsieht, jeb it ihpafchi flimneekeem behdu-deenas atspaidu doht, jeb mirruschu palat-palizzejeem palibdsieht, lai lihki warr dabbuht appalsch semmes. Tahdu lahdi eezelt zilweku sabee-droschanas, fur paschi labba prahta sabee-drojahs lohpa un nospreefsch, zil katram schahda woi tahda laika lahde ja-eemaksa, lai nauda eekrahjahs, no la sinnamā waijabdsiba palibdsibu sneegt. Tizsam, ka muhsu laffitaji tahdas lahdes jau pasihš, jeb pahr tahm deesgan buhs dsirdejufchi, tadeht tē ar isflaidroschanu daudš nefawefimees, bet stahstifim pahr tahdu nefenn jaun-dibbinatu lahdi. Rihgas fabriku strahdneeki Ilges-zeemā jau agrak nohtes laika ar dahwanahm zits zittam palibdsiejufchi, bet nu dibbinajufchi sawa starpa lahdi, kas nosaulka „flimneeku- un behru-lahde Jonatan, dibbinata preefsch Rihgas fabriku strahdneekkeem.“ Ar Mahrtina basnizas zeeniga mahzitaja Starck palibdsibu wiini fagahdajufchi ihpafchus lahdes likkumus, kas no waldischanas par derrigeem atsihti un apstiprinati. Pee schahs lahdes dibbinaschanas ihpafchi irr strahdajufchi tee fabriku meisteri K. Belling, P. Miller, K. Gahn, H. Groll, J. Upping un K. Silber un tee likkumi irr drikketi Wahzu- un Latweefchu wallobā; pehz scheem likkumeem warr lahdes beedribā eedohtees katris gohdigs fabrika strahdneeks un katra gohdiga fabrika strahdneeze, kas apnemmahs eestahschanas-naudas 50 kap. un tad it pa fchetrahm neddetahm atfal 15 kapeikas lahde eemaksahht pee lahdes preefschneezibas. Katris, kas 20 gaddus no weetas sawas nodohschanas lahde malfajis, paleel no wiffahm tahtakahm malfaschanahm swabbads un teef eezelts par gohda-beedri; bet kas 12 neddekās naw sawas nodohschanas peeneffis, teef turrehts par tahdu, kas no beedribas atahpees. Kad beedris irr flims un pahr to leezibu no dohtera peeneffs, dabhu it pa diwahm neddetahm 3 rubkus. Kad beedris nomirst pirmā gaddā, tad eestahjees, tad dabhu behru-naudas 15 rubkus, ja ilgal beedris bijis, 20 rubkus. Tahtak schee likkumi wiffu zittu itt flaidri nosalka. Beedribai par preefschneekkeem irr weens preefschsehdetajs, weens ftrihweris un kaffire-ris, lam atfal sawi palihgi.

Jaunofahs sinnas.

No Rihgas, 4. Dezbr. Wald. awise no 3. Dezbr. isfluddina Keisera manifesti, pehz furras preefsch armijas un stottes spehta staita pildischanas 1871 gaddā retrufchus nems no abahm walsts pusehm un no Pohlu semmes. Scho retrufchu nemfchana ja-eefahht 1mā Febr. un japabeidš 1mā Merz 1871. — Us preefschu flaidrafas sinnas.

No Pehterburgas. Augsta Keisereene ar saweem behrneem, Leelfirsteem Sergei un Poul, un Leelfirsteni

Maria, 29tâ November no Livadijas atpakkat pahrnahuse Pehterburgâ.

No Berlînes, 3schâ (15.) Dezbr. Pruhšija sahuse pahr to farunnatees, us lahdu wihsî Luffemburgu novirt par sawu. Dŕŕd, la Frantschi eŕŕoht Garibaldi atlaiduŕŕchi. — Wezza Spahnijas tehneene Sfabella runnajoht pretti tai wehleschauai, ar to Aosta erzogs par Spahnijas tehniinu eezelts.

— 3. (15.) Dezbr. Schodeen Mongmedi fkanste pade-wahs. Tê muhŕeji fanehma 65 leelgabbalus un 300 wang-neekus un 237 tē wangds turretus Wahzeeschus atŕwab-binaja.

Gruntineeki un kalpi.

(Statt. N. 48. Beigumŕ.)

2.

Bilwekam jadsihwo weffeligâ un fîltâ mahjâ. Tas peederr pee laimigas dsihwoschanas. Par pajumtu ne kalpi gabda, bet til ween fainneeki. Ka rentineeks, ja nezerre to mahju pirkt, pilnigu dsihwojamu ehlu nebuwhes, to taf warr dohmaht. To kas gan labpraht til dauds naudas un ŕweedru tehrehs, tad winnam pehz 6 jeb 12 gaddeem zeemats warrbuht zittam buhs ja-atdohd? Wai tahda pagehreschana nebuhtu netaisniga? Kursch gan labpraht raggus turrehs, lai zits flauz? Wai tahds, tur dahrgu ehlu buhwedams, fur palizzejs nebuhs, fa-weem behrneem to neatrauj, to ar ŕweedreem pelnijis un to nu atstahj ŕweescheem?

Skattat taf us muishas rentineekeem. Wai tee gan usbuwhes dahrgas ehlas, ja kontraktŕ winnus us ta nespeesch? Kam tad to no semneeka pagehr?

Tadeht es falku, rentineeki, kas nezerre, sawu zeematu pirkt, tee nekad ihstas labbas dsihwojamas ehlas nebuwhes. To til ween gruntineeki darrihs un tadeht arri til ween pee gruntineekeem kalpeem buhs tahds pajumts, lâ winneem lâ laikam zilwekem peenahlahs.

Mannâ draudŕe nupat wehl zeematu pirschana fahlahs. Tapehz ta dsihwojama buhschana mannâ draudŕe arri wehl nau teizama. 1862 til ween 190 faimineeki dsihwoja istabâs, turpretti 94 wehl rijâs un 67 kambarus pee rijâs bij peebuwhesusch, kas arri nau dauds labbat' ne lâ rijâ dsihwoht.

Rijâ dsihwoht irr breeŕmiga leeta. Bil reisahm, ihpaschi agraf, pee mirrejeem esmu bijis, kas rijâs gulleja. Un lâ tur bija? Augschâ bij duhmi, tâ ta taisni nedrihŕsteja stahweht, lai duhmi nenahktu azzis. Appaschâ atkal bij leddains aufstums, ihpaschi tur fur wahjineeks gulleja. Bil behrnu laikam gan, agraf deht flitta pajumta preeschlaikâ buhs mirruschi!

Gruntineeks tâ newarr dsihwoht. To arri taggad eefahku peedŕihwoht sawâ draudŕe. Lai gan wehl nau ilgi, kamehr gruntineeki pee mums rohdahs un lai gan tas pahrdewums awises wehl nau isfluddinahts, tad tomehr deesgan teel buhwehts. Es tē nepeeminnu tahs zittahs ehlas preesch mahjas-buhschanas un faimineezibas un tahdu netruhŕst, bet jau arri flai-

stas, jaunas ehrbehes teel buhwehtas, lai gan balki japirkt.

Tad nu tas irr tas ohtrs labbums, kas kalpeem teel zaur gruntineeku buhschana, ka winni lâ laikam zilweki dsihwo gohdigâs, weffeligâs dsihwojamâs ehlas.

3.

Par to lohni gribbedams flaidribu dabbuht, to kalpi no gruntineekeem dabbu, us 3 draudŕehm esmu rakŕtjis, fur gandrihs gruntineeki ween rohdahs. Ihpaschi esmu praffijis, lahda ta taggadeja kalpu lohne irr, kamehr gruntineeki irr, tad to lihdsina ar to lohni, to kalpi toreis dabbujusch, tad gruntineeku wehl nebija.

Mannim no wiffahm 3 draudŕehm ta atbildeschana tiklufi, ka zaur gruntineeku buhschana kalpu lohne ŕtipri fazehlfusees un leelaka palikkufi.

No Ruhjeneescheem mannim ta sinna nahkufi, „ka kalpeem taggad zaur zaurim rehŕinajoht trihsreis labbat flahjâhs ne lâ agraf.“

Ihpaschi wehrâ nemmama weena sinna no Ehrgemeescheem, fur kalpu lohne nau masata ne lâ Ruhjenê „ka weenâ walŕti, fur wehl nau gruntineeku, bet til ween rentineeki, ta lohne irr ta masata.“ Wai ŕchi leeziba flaidri neparahda, ka zaur to, ka faimineeki paleef par gruntineekeem, kalpu lohne paleef leelaka?

No Ehweles mannim rakŕta tâ: „ka ŕchinni gaddâ rakŕtitajs ŕtrahdneekus pee grahwu rakŕchanas un t. pr. nau dabbujis, tapehz, ka wiffi eijoht pee gruntineekeem, kas winnem til leelu naudu malfajoht, ka winsch, kas rakŕtitajs, to nespehjoht.“ Un wehl winsch rakŕta: „darbineeki ŕchê ŕtipri teel melleti un labbi malfati.“

Tē nu mums tas treschais labbums, kas kalpeem teel zaur gruntineeku buhschana, probti, ka ar gruntineeku buhschana arri kalpu pelna un lohne wairojahs un peeaug.

4.

Peterburgas awises daschu labbu leetu pasneesja lassitajeem. Ihpaschi Peterburgas awises weenumehr tahdu ŕpreddiki teiza: „Sa Latweeschu tautai buhs atŕelt un zittahm tautahm lihds titt, tad floblas irr waijadigâs.“ Mahjas weesŕis tâpat swannijis. Bes floblahm nau nekahda atselschana. Schi leeta irr til flaidra, ka gandrihs pats tumŕchineeks to warr ŕapraŕt.

Bet kursch tad lai buhwe floblas ehlas? Un kursch tad peeklahjigu lohni lai malfafloblmeisteram? Wai kalpi? Ne, tee faimineeki ween.

Bet lâ tad no weena rentineeka, kas ŕchodeen irr tē un riht' warrbuht atkal zittur — lâ tad no tahda warr pagehret, lai winsch usbuhwe par dahrgu naudu floblu un zittas peederrigas ehlas? Un wai

tas pats arri negeld ffohlmeistera lohnei? Rentineeks wehl nau ligdu atraddis, fur drohschi warr dsihwoht un sewim fazzicht: Tè es, tè manni behrni un behrnu behrni dsihwohs un mirrihs. Turpretti winnam ja-falka few' pascham: Deews sinn, fur mannim wehl buhs ja-eet! Man' tadeht sawa nauda jaturr lohpa! Es newarru til leelu ffohlmeistera lohni malfacht. Tà winni gudro. Wai schi gudroschana riktiga, tas atkal irr zitta leeta. Mannim ta neelefahs wis riktiga.

Tomehr tas irr un paleel teefa: ihsti labbas ffoh-las ehlas gruntineeki ween buhwehs, jeb tahdi rentineeki, kurri drohschi sinn, fa paliks par gruntineekeem. Un tas pats arri geld ffohlmeistera lohnei. Pilnigu lohni gruntineeki ween dohs un to arri spehs darriht, tadeht, fa winni katurreis paleel turri-gali ne là rentineeki, prohti, kad tohs pirmohs grub-tohs gaddus pahrwahrejufchi.

Mannâ draudse, là jau fennal' tilku minnejis, zeematu pirschana nu pat wehl fahlfusees. Pirzejeem nahwigi japuhlejahs ar sawahm malfaschanahm. Bet winni paldees Deewam irr preezigi un zerribas pilni.

Un tomehr, lai gan winneem wehl til fuhri grub-schi klahjahs, winni dohma us leelaku ffohlu, us fweeschahm wallodahm, us seminaristeam. Wiffu to darra ta apsinnafehana, fa winni us sawahm paschahm kabhahm stahw un fa winncem sawi zeemati peederr.

Bet wai tad nu ffohlâ ne-eet til labb' gruntineeku là kalpu behrni? Wai tas pats ffohlmeisters abbus nemahza?

Tas, mihtais kalps, irr weens labbums preelch taweem behrneem, kas wairal swerr ne là nauda un wairal' ne là semme. So ja buhfi ismahzihts un issflohlahs, tad wiffur geldest un sewim naudu un semmi warrest apgahdaht. Bet ja tumfchineekam dohfi naudu un semmi, tad ta winnam nelo nelih-dsehs. Winsch to nepaturehs. So ar fapraschenu warr eedabbuht naudu un ne ar naudu fapraschenu.

Tad nu tas irr tas zettortais labbums, kas kalpeem teel no gruntineeku buhschanas, fa winni sawus behrnus warr fuhthiht riktigâs ffoh-las, pee tahda ffohlmeistera, kas pilnigu lohni dabbu.

Sa tad nu no gruntineeku buhschanas kalpeem at-lezz ischetrlahrtigs labbums: pee barribas, pee pajumta, pee lohnes un pee ffohlahs, — ja mans nepasistams draugs pats falka: „gan lamehr pasuale stahwehs, faimineeki un kalpi buhs, jo zittabi arri newarr buht,“ — tad zerreju, fa winsch mannus wahrdu apspredihs un tad neelegsees, fa zaur gruntineeka buhschanu neween faimineekeem; bet arri kalpeem leels labbums rohlâ tizzis. Wehl zerreju, fa to wehrâ nemandams rakstijahs un warrbuht

arri daschi zitti kalpi gruntineekus uj preelchenu ar laipnigalahm azzim usstattihs.

Bet warrbuht, fa arri dasch faimineeks neelegsees, fa tee wahrdi nau melli, fo eefahumâ esmu teizis un fa no sawas puffes peepalihdsehs, fa seena ne-izettahs stary faimineekeem un stary kalpeem.

So tas buhtu weena nelaim preelch wiffas tautas un tapehz ween tè sawu balfi esmu pazehlis.

Winku-Annas-draudses jauna ffohla.

Ta 29ta Oktober schinni gaddâ Winku-Annas-draudsei bij ihpascha preeku-deena, jo tanni deenâ winna eefwehtija sawu jaunu ffohlahs nammu. Jau dauds gaddus zauri schahs draudses behrneem ffohlu turreja tahdâ mahja, fur ihsta, peederriga ffohlahs ruhme nebija. Tadeht draudses mahzitajs luhdja Rihgas zeenigu Rahti, — lam Winku muischa peederr — lai to paschâ Annas draudses widdû buhdamu Trentschu- jeb Strubja-krohgu atdohtu par ffohlahs-mahju. Rihgas pilsehtas waldischana ar zeenigas Rahtes patauschanu neween to minnetu krohgu lihds ar to turklaht peederrigu semmi preelch ffoh-las atdewa, bet apsohlija arri par wolti doht tohs waijadfigus bakkus, lai to krohgu par derrigu ffoh-las-mahju warretu isbuhweht. Bet kad to krohga-ehku labbi ismekleja, tad atradda to til sliktu, fa wairs islahpiht newarreja. Tapehz 17ta Februar 1869 noturretâ draudses sapulze, fur basnizas preelch-neeka kungs Ed. Böttcher un draudses mahzitajs bij klah, tilka nospreests, jaunu ffohlahs-mahju buhweht un pilsehtas waldischenu luhgt, lai tohs waijadfigus bakkus dohtu, — fo ta arr' labpraht nowehleja. Tad nu 19ta Juni schinni gaddâ to wezzo Trentschu-krohgu noplehsa un eefahla tai weeta buhweht to jauno ffohlu. Buhweschenu usnehmahs zimmermannis Dumpe un winsch to arr' pastrahdaja tâ, fa warram meerâ buht.

Tà tad peeminnetâ 29ta Oktober deenâ warrejam sawu jaunu ffohlu eefwehtiht. Us scho fwehtu darbu fanahza: draudses mahzitajs, draudses wezzakee, ffohlmeisterei, ffohleri jeb ffohlahs-behrni, un leels pulks draudses beedru. Wifspirmak nodseedaja to flawas-dseesmu: „Lai Deewu wiffi lihds“ un t. pr., us fo draudses mahzitajs, Dahwida dseefmas perschus nolaffijis, turreja firsnigu pateizibas-luhgschanu. — Kad atkal dseefma bij nodseedata, tad mahzitajs turreja to eefwehtischanas-runnu, ar fo isskaidroja, zil kothi effoht waijadfiga labba ffohlahs-mahziba, ja draudse gribb tai ihstena Deewa behrnu gaismâ stahgahht un pateizigi peeminneja wiffus tohs, kas mihtâ prahâ pah to gahjufchi un strahdajufchi, fa mehhs pee schahs ffohlahs tiklufchi, un tad ar fwehtischanas-wahrdeem pabeidsa scho fwehtu darbu, kas gan ilgi mihtâ peeminnâ paliks wiffesem teem, kas tè klahht bija. Bet tas kungs, no fa ween nahf wiffa fweh-

tiba, lai dohd, ka muhsu mihtas Annas-draudses flobla us wiffu-wehlatahm pa-audsehm irr un paleef par tahdu sehjas-weetu, fur isaug wiff, kas derrigs, kas waijadfigs un labs un ihpafchi tam taggad pee schahs floblas eezeltam floblmeisteram Indrik Reekstin, kas pats irr schahs draudses behrns, winna grubtâ ammatâ lai stahw klabt ar sawu gudribu un palihdsibu no augschencs! Tam Kungam lai irr gohds un flawa!

Kad no Pinku draudses libds schim nekahdas sinnas schinnis awises naw lassamas, tad daschi lassitaji kahrohs sinnaht, fur ta atrohdama. Pee Pinku draudses peederr Pinku un Beberberel muishu pagasti. Tê irr 2 basnizas draudses: Nikolai draudse un Annas draudse. — Kohbeschas tai sahkas mas werstes no Rihgas, un fneedsahs libds pat Kurfemmes Kalnazeema pagastu un starp Salas draudsi, pee Babbit-ejera schai puff' Slohtas. Red.

Behteris un Tschaukste.

Behteris. Tschaukstibt, kâ tu tahds smeekligs schodeen? Kas tad tew notizzis tif labs?

Tschaukste. Ah, tu arr' tē? Nu labbi, stahstischu tew to johlu, ja ne-essi jau pahr to dsirdejis. Diwi deedelnecki muhsu wahrdus peenemdami aishgabjuschu tai sehtruhmē „pee Balta wehrschu,“ un fainneeku luhguschu pehz kohrteta, — jo schohs wezzâ kohrteli sapni par dauds mohzohht.

Behteris. Nu ja, — tur jau falaffotees daschadi zeffineeki, kas lai winnus ismelle? Lailam kahds pahris no Kautschu-filla dahrsneekem tur eemuldejuschi — tur jau neweenam passu nepraffohht.

Tschaukste. Sinnams, kad passu praffitu, tad jau tublin peenahktu, ka tee blehschi, — tad jau fainneeks mas weefu dabbutu. Ihpafchi ne-eezelteem zittu kauschu sohgeem tur ta ihsta weeta un jo labbat kahds proht tuwaka gohdu pelt, jo mihtaks weefis kas tur.

Behteris. Nu sinnams, tahdeem arr jau waijag sawas weetas. Bet ko mehš pa walti sawas mehles pahr to sakehsisim, — jo fuhdu minn, jo tas smird!

Tautu Dehla kummelini.

(Tautu dseesma.)

Kam tee sirgi, kau tee ratti,
Kam tas dailais aishuhgums? —
Eh, eh ai jai ja!
Kam tas dailais aishuhgums?! —

Puischa sirgi, puischa ratti,
Puischa dailais aishuhgums. 2c. 2c.

Gehrbi, meitina, baltas sekkes,
Eij ar puiff tezzetees. 2c. 2c.

Ja tu winnu notezzeff,
Buhfi winna lihgwina. 2c. 2c.

Ja tu winnu nepanahstfi,
Buhš jau zitta mahtes meita. 2c. 2c.

Buhš jau zitta mahtes meita,
Jo dailaka, jo gresnaka. 2c. 2c.

Snahst zitta mahtes meita.
Raibus zimbus addidama. 2c. 2c.
Ja irr daila, ta irr kohschu,
Tâ buhs labba strahdineeje. 2c. 2c.
Nahš, meitina, tu pee mannim,
Tohpi manna lihgwina. 2c. 2c.
Redš, fur smuffi behree gaida
Ar teem tewi wiffnafchu. 2c. 2c. E. F. S.

Grahmatu sinna.

Ta jau preesch kahda laika gluschi ispirkta un weenadi mekleta un praffita

Jauna spreddiku grahmata, Latweeschu Luttera draudsehm farakstita no zitteem Widsemmes un Kurfemmes mahzitajeem,

nupat zettortâ reisē atkal irr isdriffeta un apstelletas grahmatas pa dalkai apstelletajeem peesuhltitas, un pa dalkai Häcker kanga grahmatu bohde, Dohmas gangi, fanem-mamas. Tâ nu schi spreddiku grahmata pahr fwehtdeenu un fwehtku ewangeliumeem atkal wiffas grahmatu-bohdēs par eerastu sinnamu malsu irr dabujama. — Ka schi grahmata kaidihm kohi mihta un patihkama, to warr dsieht pee ta, ka ta pa tif mas gaddeem jau pa zettorto reisi bij jadrikke un tadeht arri ar preeku to sinna dohdam, ka ta atkal irr dabujama. Deews pats ar sawu fwehtibu lai to jo prohjam pawadda!

Labbibas un zittu prezzu tirgus,

Rihgâ, 3. Dezember 1870.

M a l f a j a p a r :

1/3 tshw. jeb 1 puhru kweeschu	4 r. 10 l.
1/3 " " 1 " rubsu	2 " 70 "
1/3 " " 1 " meeschu	2 " 25 "
1/3 " " 1 " ausu	1 " 45 "
1/3 " " 1 " ruyju rubsu miltu	2 " 30 "
1/3 " " 1 " biholetu rubsu miltu	3 " 50 "
1/3 " " 1 " kweeschu miltu	4 " 50 "
1/3 " " 1 " meeschu putraimu	3 " — "
1/3 " " 1 " griffu putraimu	3 " 30 "
1/3 " " 1 " ausu putraimu	— " — "
1/3 " " 1 " firmu	— " — "
1/3 " " 1 " kartuppelu	— " 90 "
1 puddu jeb 1 puhru feena	— " 30 "
1/2 " " jeb pohdu dselles	1 " — "
1/2 " " " appinu	— " 95 "
1/2 " " " fweesta	5 " 20 "
1/2 " " " tabaka	1 " 45 "
1/2 " " " krohna linnu	— " — "
1/2 " " " bralka	— " — "
10 puddu jeb 1 birlaw. krohna linnu	40 — 47 " 50 "
10 " " 1 " bralka	30 — 37 " — "
1 muzzu linnu sehllu	9 " 50 "
1 " " silku lasdu muzzâ	14 " 50 "
1 " " eglu muzzâ	14 " — "
10 puddu (1 muzzu) farfanahs fahls	6 " — "
10 " " rupja baltahs fahls	— " — "
10 " " smalkas baltahs fahls	6 " — "

Raudas tirgus. Baltas banka bissetes — rub., Widf. usfak-lamas kihlu-grahmatas 100 rubl., neusfaklamas 92 rub., 5 procentu usdewu bissetes no pirmas leeneschanas 144—143 rub., no ohtas leeneschanas 141—139 1/2 rub., Rihgas-Dinaburgas dselsu-jella atzijas 143 1/4—142 1/2 rub., Rihgas-Jelgawas dselsu-jella atzijas 109 1/2—108 1/2 rub. un Dinaburgas-Wirebstas dselsu-jella atzijas 147—146 rub.

Lihds 4. Dezember pee Rihgas atnahlfuschi 2502 luggi un aishgabjuschu 2503 luggi.

No zensures atwelehrs.

Rihgâ, 4. Dezember 1870.

Atbildedams redaktehrs A. Leit an.

Sludinafchanas.

Jaunelis, kas dabrsneku ammatu griib eemah- zitees, warr weetu dabubht, Rihga, leela Mel- fander-eela N 100 pee Joh. Blumberg.

Bezakeem us semmehm, kas sawus behrnus Rihgas sfoliās laish, dohd to sinu, ka tahdus jaunellus peenemu loyphānā, apghāfchānā un ūsraudshānā un bes ta, kam patihh, arri tē mahjā ghādu mahzibu kreewu un Frantschu wallodā un gruntigu musihki. Moskawas Ehr- Rihgā, Ehrshku-eelā N 39, pōhdneektmeistera Sāgermann mahjā. S. Freimann.

Hainascha muischā, Salazges draubde, 7. un 8. Janwar, kā arri 1. un 2. Ok- tober 1871 tapš sirgu-, lohpū- un linnu- tirgus turrehts.

Ne Jaun-Kempu walstis waldischanas, Rihgas kreisē, Sigguldes basn. dr., teel sinams darrihts, ka ta schai walstē etaihtā rekrushu weetneela ispirshānas beedribe peh Widsēmnes guberni- jas waldischanas pāwehle teel nozelta, ja kas naudū preelsh 1871 eemalsajis, lai steidsahs pee drihsuma nahh isnemt. 1

Wisseem saweem andeles draugeem un semmju fainneekerem darru sinnamu, ka arri schinni gabbā linnus un sehklas pirshku, tadehl luhdsu, lai schahdas prezjes pee mannis wedd' un apsholu to labbako tirgu, ristigu sanemshānu, pee ka neweens walti netiks ūskāwehts. Undeles darbu patš strahdāshu. I. C. Schulz, andeles wahrds: „jaunais melderis.“

Weena māsā muischele, Rihgas kreisē, zaur sawu feena baggaitbu derriga preelsh peena-mohbere- fchānas, sawadu eemeslu dehl teel driht pah- dohta. Skaidrakas sinnas pah to isdohs Rihgā, Kallei-eelā N 3, 3 treppes augshā. 3

Kamaschjas

un kalofshas preelsh kungeem un dahmahm no wissadahm sor- tehū par lehtu tirgu pahrdohd

P. J. Welikanow, Kalku-eelā N 9.

No manna atleekuma teel ispahrdohhti farkani un wali Bobrtwihni, Madeira un Scherri, Arafis un Konjaks par disti lehtu tirgu 3

K. Marschüb, leelā Minz-eelā N 11.

Labdako un ittīn skaidru petroleemu; muzzahm, 4 rub. 15 lap. par puddu. un stohpeem 27 lap. par stohpu, warr dabubht Sirg'eelā N 10 pee Julius Burchard. 2

Lai isflawetā wihna-pagrabā Stahl-eelā pee rabtuscha pee Robert Ischj un beedr. Rihgā,

kas jaw no 1844. g. postahū, teel pahrdohht par taisnu un lehtu malsu, pa leelahm un māsahū dalkahm, wissadas wihna sortes, tāpat arri schampangeris, rumma un ishtais Englandes pohrters. 3

Labu jaldu, tā nosaulku tweeschu alu, kwassu un dairishu warr dabubht tai brūhi leelā Kal- leju-eelā N 8 pee N. Neudahl.

No Belizijas atwehlehts. Drikhehts un dabujams pee bilschu- un ghāmatu-drilltāja Ernst Plateš, Rihgā, pee Pēhtera-bajnižas N 1.

Beenijameem semmju laudihm par sinu, ka mannu

Latweeschu ghāmatu bohdi

mannā drikku-nammā pee Pēhtera basnizās taggad itt pilnigi esmu eetaifshis, kur wissadas ghāmatas warr dabubht un ihpashī labbi eeseetas

dseefnu=ghāmatas

no 1 lihds 2 rub. gabbalā, kur klāht peeminnu: kas weenu dseefnu-ghāmatu no 1 1/2 lihds 2 rub. pehrf, dabbu 2 lassamas ghāmatinas klāht.

Ta ugguns=stahdes apdrohschinaschānas beedribe „Salamander“

kam grunts-kapitāls 2 millionus rubtu leelē un wehl labbi leelē ihpashs brūhka kapitāls,

ta beedribe apdrohschina pret ugguns-slāhti Rihgā un ap Rihgu mahjas fabrikus, prezjes, mehbeles jeb mahju-leetas un wissadas kustomas un ne- lustamas mantas zaur sawu apshprinātu weetneeku

A. Bergengriin,

kam lantoris irr leelajā Mūshu-eelā (Mōnchsstrāße) N 15, 1 treppi ūs augshu, blaktam muitās nammam un pretti Dom-basnizai, Rihgā.

Sweedru krohxa dselse.

Ta dselsh-bohde no

S. Martinshohn,

Pēhterburgas Ehrrihga, Kalku-eelā N 16,

peedahwa wissalabbako Sweedru dselsh, naglas, schkippeles, ghāpus, pihtes, juschlas, schihberus, lohgu-ghahs no wissadahm sorteem, lohgu- un durwju-enges, atleghas, tabaku, pastala ahdas, deggutu, trāhnu un zittas pee mahjas waijāshigas prezjes. — Turklāht es darru sinnamu saweem andeles draugeem, ka schi dselse irr tā wissulab- baka un laishahs ūs wissahm waijāshibahm is- kalt, pūshu neluhst un irr nemta no weenas wissu labbatāhs fabrikās; bet warru tillai par to gal- woht, kam tahds schi lihdsas nodrukshis stem- pelš wirfū:

Scho sinu laisdams saweem tautas-brāshkeem apsholu taisnu swarru un lehtu zennu.

Labdako indigo, wissas pehrwes- tinti puddeles, wiksū, lohpu-pul- weri, peena-pulweri, prussaku- pulweri, schurku- un sellu-gifti un klohskaffi lehti pahrdohd

Wistum Wetterich, pee Pēhtera basnizās.

Balle

Rihgas Latw. b. nammā.

Swehtdeeu', 6. Dezember 1870.

Dallibu nemm beedri un no beedreem eweestas dahmas. Ralsa par ee-eshānu 30 lap. Lau- zineeki (nebeedri) warr eweesti tift par 60 lap.

Beedru-shmes pēsprāshamas. Musika sahshes pullstē 8 wallārā. Preekschneejiba.

Moskawas Ehr-Rihgā, Ehrshku- eelā tā mahja ar N 105 lihds ar ebr- behgi un kahdahm 1 1/2-2 puhru-weetahm dahrsu- semmes irr pahrdohdama. Skaidrakas sinnas isdohs turpat.

J. Neunkig un beedra

sohtwillas wehrptuod

irr taggad dabujamas glihtas wehrweru dshias no wissadahm pehrwehm, melnas, pelleshas un nepehrwetās.

Turpat arri meitenes, kas ar wehrpjamu mā- schini proht strahdāht, atrohd labbu pelnu.

A. Th. Thiefs, wezaka

Englishu magashhne, Rihgā,

aikal atwehti un dabujami misstina krašni, plett- isherus, lakteri, sirgu-swāghuti jeb pullstēni, stempeleti besmeri un sliddturpes.

J. Wagners

sawā jahrfu magashhne

Rihgā, Pēhterb. Ehr-Rihgā, leelajā Melkander- eelā N 37, Wolkowa mahjā, peedahwa sawu trāhjamu lakeerchtu, polseerchtu un ar drehti pah- wiltu jahrfu, par lehtu tirgu. 6

5 rubl. pateizibas algas.

25. November irr tai zelkā no Nikolai-eelas pahp pils plazzi lihds Pils-eelā weena selta sprā- die jeb ohrina ar 3 perlehū pasuduse un teel tāš gohdigs atrāddejs luhats, to par eesahlumā minnetu malsu nodohht Nikolai-eelā N 2.

Weens balts brūhni plekhtais putnu- suns, wahrdā „Kappo“ irr pasudis. Atrāddejs to par pateizibas algu lai nobohd jaunā Bārniz-eelā N 33. — Birs lai fargahs to sunni pirti.

Plintes Tehws.

(Statt. Nr. 41. Beigums.)

Beidsjocht zetturtâ deenâ no pascha rihta eeraudsjiu laiwu pilnu ar nehgereem pret straumi us fallu brauzjocht. Dewu sibmi un tuhlin wiffi manni palihgi raddahs man klast. Man prahts bij, tohs beidsamohs schahweenus tehreht, lai nehgereem wairaf lihku rohdahts, un tahdâ wihsê tomehr kabdu laizinu dsihwoht dabbujam, kad peepeschi eeraudsjiu laiwâ Mubruku stahwam. No pihku spigguko-fchanas warreja noprast, ka tur arri saldati klast.

Laiwa nahza arween klastak un palikka uppes widdû kabdu plintes schahweenu tablu no fallas stahwoht, it kâ buhtu baidijees, pee fallas nahkt. Mums bij ko brihnetees, kad kahdus feschus saldatus, kas no Egiptes liffahs nahkuschî, laiwâ eeraudsjijahm.

Us weenreis rahbijahs balts lakkats us pihka galla; tas irr ta sibme, ka naw pretteneeki. Newarrejahm faprast, ka muhsu liktens tif ahtri us labbu pahriwehrtées, bet tizzejahm wehl arween, tee effoht muhsu isbehguschee saldati, kas nahk, gribbedami ar tahdu sibmi muhs peewilt un nomaitahk.

„Neschaujeet!“ tâ Mubruks usfauza, redsedams, ka plinti pee waiga liffu.

Tee bij muhsu glahbeji. Jau fenn ta sinna Kartumas pilsehtâ tillufi, ka muhsu regimente gluschî pagallam, tapeh; no turreenes saldati fuh-titi, tohs atliffuschohs usmekleht. Bet kad Mubruks nebuhtu ar winneem fatizzees, tad teem tâ pat eetu, kâ mums, jo tee affinskahrigi nehgeri sin-natu gan, so ar tahdeem putneem darriht. Muhsu eenaidneeki to redsedami palikka kâ apstulbuschi; winni newarreja faprast, ko nu darriht; tomehr mums laiwâ kahpocht sahka schaut.

Tschakla straume muhs ahtri tif tablu us leiju pawedda, ka lohdes netrahpija wairs. Winni buhtu gan gar upmalli mums pallak dsinnuschees, bet us krasta-mallas nebij nekahda zetta, un tapeh; tur newarreja us preeschu titt.

Wakkarâ tiffahm tai no Kartumas mums pretti fuh-titâ lehgeri; mehs bijahm tee weenigee, kas no pirmahs regimentes atliffuschî.

Nu gan drohschi zerrejahm, ka bez behdahm un gruh-tibahm tiffim drihs Kairo pilsehtâ.

Us kameeteem jahjocht pagahja kahdas weenpads-mit deenas. Es palikku flims un newarreju tadeht kameeta uspasseht. Us tahdu wihsî biju weenu nakt nomalbijees. Kameelis bij jahjis sahli pluhkt un tapeh; regimentei pallakâ palizzis. Beidsjocht tomehr manniju, ka ne-essu wairs us rittiga zetta un sahku kameeli ahtrak dsiht, bet drihs noprattu, ka wehl wairaf apmalbijees. Saulei uslezjoht no regimentes nebij ne smalkas.

Bes drudscha karstuma, kas manni mohzija, us pufdeenu sahka arri breefmigi faule speest; wihs ap-kahrt raugotees ne weena lohka, ne kruhma, ne uh-dens strautina, ar ko sawas leelas slahpes rem-deht. Gandrihs pufs nogihbis, tiffu warreju kameeki apturreht, lai nomettahs zekkôs, ka warru nokahpt; nesinnaju nemas, us kurru pufsi Nihl uppe, zittad tad warretu dauds mas noprast, us kurreeni jagreeschahs. Nebij nekahda zerriba, ka warretu zekku atrast, jeb kahds man mekletu, kad arri Mubruks atpallak jahtu. Kur lai winsch mannis mekle? Bai tē man nu waijadseja tufnessi pasust un mirt, kad tif dauds jau biju iszeetis, ka warreju bez behdahm us mahjahm greestees? Slahpes, isfamifchana, drudscha karstums un negehligas galwas fahpes manni gandrihs ahprah-tigu padarrija. Kâ pa fapneem nehmu jalts dunzi un noduhru sawu kameeki, ne-apdohmadams, ka tif tad warru glahbtees, kad lohpiusch dsihws paleel, jo kas manni nessihb, kad pats eet newarru? Bet slahpes manni lihds nahwei mohzija, ka newarreju pee prahta titt. Kameets lehza blau-dams us kahjahm un kahdu gabbalinu pahstrehjis, krittâ pee semmes un bij noht. Tas nesmekkigs un filts uhdens kameela mahgâ man slahpes nedfiffinaja, bet duhschu tâ fagreesa, ka sahku ditti went. Zaur tam wiffi prahti isfudda — nogihbu pawiffam.

Nesinnu, zil ilgi tâ biju gullejis, kad zaur gruh-deeneem usmohdohs, kas no tam nahza, ka biju kameekam us mugguras usfeets. Zaur kameeta eeschanu zehlahs tee gruhdeeni. Newarreju isprast, kâ tas nahzees, ka atkal jahju, un tad tif atminne-johs no wiffa ta, kas notizzis, kad Mubruks par nodurto kameeki sahka stahstihkt. Winsch teiza, ka kahdâ weetâ mettuschî lehgeri un tad tif pamannijuschî, ka mannis naw. Mubruks jahjis regimen-tei pa preeschu, tamdeht neredsejis, manni apmal-dotees. Tad effoht winsch un weens Arabeets at-pallak jahjuschi, mannis mekleht. Winni nesin-natu ne us kahdu wihsî mannis atrast, kad nebuhtu leelu pulku wahrnu, wannagu un ehrgtu ap kahdu weetu gaisâ liddinajotees redsejuschi; ta weeta bij mans noburtais kameels.

Drihs tiffahm Kairo pilsehtâ, un tē pee wesseliga gaisa un ehdeena ahtri palikku wessels un spirgts, wiffas gruh-tibas un mohkas aismirsdams, tâ ka atkal, ja buhtu waijadfigs, bez nekahdas runnas eetu tahdâ karrâ.

Ja kahdam Giropescham gaddahs us Kairo pilsehtu reisofchana, tad lai manni apmekle; lai tif praffa, kur Abu Midfa, tas Plintes Tehws dsihwo, gan tad manni atraddihb. Schē irr loh-ti wesseligs gais preesch tahdeem, kas ar kruhtim flimmi, — un, kam kehwe spehî, buhtu gan wehrts, ka schurpu brauz.

Pee kam warr passht, ka zilweks pawiffam nomirris.

Tà dauds zilwefu praffa, bet winneem neweens gruntigi naw atbildejis. Tapeh; dasch bailojahs, ka winnu dsihwu ne-aprohl. Kad isdohtohs, kahdu sihmi atrast, no kam warr 24 stundu laika noprast, ka zilweks pateesi nomirris, tad tas neween preefsch laudim, bet arri preefsch daktereem pascheem leels labbums, jo winnam peh; trim deenahm waijaga fazziht, wai zilweks nomirris jeb ne, kaut gan winnam wairat laika waijadsetu, lai warr smalfaki ismekleht. Daschu reis zilweks ar tahdu nahwi mirst, ka nema; naw ko schaubitees, ka gluschi nomirris; bet pee daschahm slimmibahm, kas ilgi zilwefu mohzjuschas un winnu nespehzigu padarrijuschas, ka arri pee zilwekem, kas ar frampi mirruschi, newarr wis tuhlin sinnaht, wai jau nomirris, lai gan leekahs, ka dsihws wairs naw. Bitti dakteri gan rastijuschu, ka tas ittin retti noteekohht, ka kahds dsihws zilweks, kas leekotees ka nomirris, aprakts tizzis. Un fur tahda nelaima notiffusi, ne-effohht wehl flaidri peerahdihts, wai tee apraktee pufs mirruschi jeb pawiffam bes dsihwibas bijuschu. Atkal zitti scheem pretti raksta, ka dauds reis ne pat; dakers newarroht tuhlin peh; nahwes sinnaht, wai zilweks gluschi nomirris, wai ne. Tahda sinna, dohmaju, preefsch laudim labbaka, lai ar to aprakschanu tif ahtri nesteidsahs un ar lihki gohbigaki apeetahs, ne ka lihdi schim. — Bes tam irr aprehkinahs, ka starp tuhstosch peezsimts mirroxeem weens atrohda;hs, kas gan leekahs mirris un tomehr wehl dsihws.

Lai warretu sinnaht, ka zilweks pateesi nomirris, tad waijag pascham apflattihht, kahds tas lihki pawiffam nomirruscha zilweka irr. — Tapeh; buhtu labbi, kad wesselee dauds kahrt pee mirreja gultas cetu un mahzitohs, ka winnam dsihwiba isdseest. Tas nu gan neweenam naw patihkama leeta, bet buhtu tomehr jadarra, lai warram pee saweju nahwes to isdarriht, kas peenahkabs un smilfschu fauju ar labbu apsinna;schanu us jahrfamest, ka ne-effam pee winnu nahwes wainigi; lai warram zerreht, ka pee muhsu nahwes tee pakkal paliffuschee arri sawu peenahkamu darbu darrihs.

Nahwe fahkabs ar to, ka wiffi prahti subd, pa preefschu redsefchanas spehls; mirreis dohma, ka ne winna azzis tumschas paleekohht, bet ka wakkars mettotees, lai gan tee klahht buhdamee no tumschuma neko nemanna; tapeh; mirreji falka, lai gahdajohht, ka istaba gaischala teekohht. — Ibsu laizinu peh; tam mirrejam subd apsinna;schana; tad firds wairs nelez; peh; tam dwa;schas willschana nostahjabs.

Tiffai tad kad zilweks noslahpis jeb kad peepeschi fastimst, ka wairs nekustahs, dwa;schas willschana papreefsch nostahjabs un firds wehl pufst. Dwa;

schas willschana; nostahjotees frubtis wairs nekustahs; kad ittin pilnu glahsi uhdens us frubtim leek, tad uhdens nema; nekustahs un arri pah; glahses mallu ne-eet pahri, sinnam; tapeh; ka frubtis meera; stahw; ittin weeglu spalwu pee muttes turroht arri newarr dwa;schas nomannihht. Meefas filtuma eet masuma, kamehr lihki paleek tif aufsts, ka apfahrteis gais (tiffai tee kas ar puhstoschu draudsi un tee, ko sibbens nospehri, paleek ilgau laiku filti); ahda paleek bahla un neteek wairs farkana, bet dseltana, kad to berich; kad meesu nomirruscham ar ugguni dedfina, tad nezekahs wairs tulsnas (tschublas), meesa eegreeschoht wahtes mallas nepleh;schahs wakkà, bet kriht kohpa ka luppata; affinis wai nu nema; wairs neteek jeb affinains uhdens nahf abra. Zeeschi jaluhko us to, kad lihki stihws paleek; lihki jau desmit jeb peezpadsmitt minut; peh; mirschanas warr stihws palikt, bet pa leekakai dakkai arweenu tas septinas stund; un arri wehlat, noteek. Tai pascha mehra, ka wiasch stihws tiffa, paleek atkal peh; slahbans. Stihwums zekahs no fakla un schohktem un eet ta lihdi kahju gallam, atkal tai pascha mehra sudsams, ka cesahzees. Kad mirronam kahdu lohjekli tad lohka, kad meefas eesahf fastihweht, tad arri tas lohjeklis stihws paleek, bet kad meefas jau gluschi stihwas un tad kahdu lohjekli lohka, tad tas arri lohkans paleek, kamehr wehl zitti lohjekli stihwi. Lihki ar stiprahm dsihslahm paleek ilgau laiku stihwi; pee jaunpeedsinmuscheem un firmem lihkeem un pee tahdahm slimmibahm, kas ilgi bij jazeesch, fahkabs stihwums ahtri un arri tif pat ahtri atkal beidsahs, dauds reis ta ka ne mannihht newarr. — Nu lihki atkal paleek slahbans; galwa un schohkli notarrabs us semmi (schohkli tad ne, kad tohs krampis sawilzis); azzu-wahku pazekohht azz paleek wakkà; azzis tumschas, nespihd wairs un irr farahwuschahs. Kad azz ar pirksta gallu speesch, tad rohdas dohbums, kas wairs nezekahs; azzu ahbols peer; eegrimmis; winnu, to ahbolu, warr us wiffahm pufschim pagrubst. Lihka pirkstus faspeschohht un pret fauli jeb swezzi turroht nespihd wairs affins farkanums zauri. Tahs meefas weetas, us ko lihki gull, teek plakkanas fapfeestas un nepaleek wairs appakas.

Wiffas schahs sihmes rohda;hs gan pee gluschi nomirruscheem, bet newarram us winnam drohfschi palai;stees, pirmà kahrtà, ka neweens to tif smalki, wis wairat us semmehm, ne-ismeklehs, ohtra kahrtà, ka tahdas sihmes arri dauds reis pee pufs mirruscheem rohda;hs. Bet ko tad nu mirrona peederrige; lai darra, kad prahta nahf, ka mirrons naw gluschi nomirris?

Winneem waijaga gaidiht, kamehr wehl drohfschakas sihmes rohda;hs, kad arri pa to starpu wairat deenas pa-eetu. Schahs sihmes irr: Ta ihpafcha lihku smalka (fschi smalka naw tahda, ka ta,

fad meefas fahf truhdeht) un ta wiffu drohſchafa ſihme: fad meefas fahf truhdeht, fo no teem ſakkiſſileem plekkeem warr paſiht; meefas uſtubſt, affi-nainas ſtruttas nahf pa mutti un deggunu u. t. pr.

Kad nu bes tahm ihſti drohſchahm ſihmehm kà truhdeſchana, lihku ſmacka, ſakkiſſilee plekki, wehl kahdas zittas, kas jau augſchà aprakſtitas, dohdam, tas tahs buhtu: riſtigi apſtattihſt lihka ſtihwums, kà wiſch ſahlahs un beidsahs; (ſchis ſtihwums naw pahrmihjams ar krampi); azz apwillta ar lippigu ſlapjumn; kad azz ar pirſtu ſpeech, tad paleef dohbite, kas wairs neiszeſchahs. Pee wiffahm zittahm ſihmehm warr wiltees, tapehz, ka tohs arri pee puſ miruſcha rohдахs.

Kaydu mahzibu nu warram ſmeltees no tam, kas lihſ ſchim ſazzihſt? Tuwata mihleſtibu un ſirds apſinnafchana no mums praſſa, ka mirrouas lai pirms ſahrkà ne-eeſlehſjam un ſemmè ne-eerohkam, kamehr drohſchi neſinnam — pehz tahm dohtahm ſihmehm — wai zilwels arri pateef gluſchi nomirris. Kurſch nedrebbes pee tahm dohmahm, kà winnu warr dſihwu ſemmè aprakt. Tapehz lai il katris us ſawu gallu dohmadams peepilda no ſirds to, kas pee lihka isdarrams.

Tapehz, ka gluſchi ſkaidri neſinnam, wai zilwels gluſchi nomirris jeb ne, mums wehl weenu leetu peenah-kahs darriht, pret fo Deewam jehchl neſinnohſt, eerad-duma un deht leekahm bailehm breeſmigi teef greh-fohts. Atrohдахs tahdi zilweti, kas no ta azzumirkta, fur winni dohma, ka zilwels nomirris, lai gan dſihws buhdams teem deſinn zil mihſch bijs, no tahda lihka behg un winnu ſweſchahm rohlahm no-dohd, kas ar to kà ar malku dſihwo: leef us ſal-meem, ſahf majgahſt u. t. pr., fur tas zilwels warr-buht wehl druſzin dſird un manna. Kà mirrejam paſchà beidsamà ſtundà tad ap ſirdi warr buht? Kad zilwels pehz to ſiahtbuhdamo dohmahm nahwè ais-midſis, tad nebuhs to tuhlin kà mirroni, bet par pamirruſchu uſſkattihſt; jo nomirſchana, fur ahtra nahwe naw gaddiufeſs, nenoteef wis ahtri, bet pa-maſam; bes ahtras nahwes dwehſele pamaſam doh-dahs us mubichibu. Lai labbaſ mirron jeb mirreis paleef ſawà jiltà gultà, ka winnu warr apſtattihſt, wai rohkas jeb azzis naw pakuſtejuſchahs. Mirreju nebuhs ſeemu auſſtâ weetâ turreht, kad neſinna, wai gluſchi nomirris.

Amerikaneefchi dſihwè.

Tee, kas tur dſimmuſchi, ſauzahs ſewi par Ame-rikaneefcheem, Natiweem un Fenkih un ſakka pa leelakai daktai, ka effohſt no Anglu tautas zehluſchees. Kad nu Anglus ar to uſwahrdu „Dſchon Bull“ noſauz tad Amerikaneefchi ſew to wahrdu dewuſchi, prohti „brahliſ Jonatans.“ Tapehz tee dſihwè rahдахs kà Angli labbòs kà arri ſliktòs darbòs. Angli dohma, ka tee effohſt ta labbaka

tauta Giropà, Amerikaneefchi ſakka, ka effohſt tee labbakee wiſſa paſaulè. Un tas arri taiſniba. Abbi, Angli kà arri Amerikaneefchi, teiz, ka winni paſchi zaur ſewi tahdà gohdà tiſkuſchi. Tapehz turrahſ ſewi par labbakeem, kam wis isdohdahs, fo ween eefahf, turrahſ par teem isredſeteem, kam no zittahm tautahm gohdòs nahlahs. Tadeht winni irr lepni ar ſawu tautu, juhtahs brihwi un paleef paſtab-wigi pee ta, fo weenreis eefahkuſchi; winni irr augſtprahtigi un turra to par leelako laimi, pulku naudas ſakraht. Kad nu apdohma, zil Amerika preekſch andeles labba, zil Amerika winnu ſlikteem un labbeem darbeem derriga, tad gan ſaprattihſ, ka „brahliſ Jonatans“ weenreis par zitteem neſo ne-behda, ohtru reis irr pret zitteem laipnigs, weenreis ſliktis, ohtru reis labòs, weenadi ſawu labbumu melle, tad atkal leekahs zitteem palihdoſohſt, ſinnams, kad winnam labbums no tam nahf. Lai dwehſele tuſ-ſchà neiseetu, tapehz wiſch arri pee kaut kahdas tizzibas peeſtahjahs un eet baſnizà. Lai nu gan buhtu kà buhdams, tomehr dohma, ka us preekſchu Amerikaneefchi buhs warrena tauta.

Kà jau minnehts, Amerikaneets gahda til pats par ſewi, lai par zitteem gahda pilſehta, draudſe u. t. pr. Wiſch dohma, ka effohſt labbi, pulka gaktas ehſt im pulka brandwihna dſert, lehnes freh-ſlà noſehſtees nn kahjas gaiſà pazettoht awijes laſ-ſiht. Wiſch labpraht zittus ispraſſa, bet pats ne-gribb atbildeht. Tabaku winni leef us ſohba fur ween buhdami. Pehz Amerikaneefcha dohmahm irr labbi, paplattas drehbes walkahſt un arween balu krellu apwillt kà arri ſelta pulkſten-ſchdi nehſahſt. Sawà mahjà wiſch irr laipnigs, pret behrneem par daudſ mihligs un pret ſeewiſcheem tohti paſem-migs. Undels fatiſchana wiſch irr ſmalſs, pret draugeem dewigs, pret ſweſcheem ſtarbs un ar teem daudſ ne-eelaiſchahs.

Ta wiffu jaukaka leeta Amerikaneetim leekahs naudas kraſchana buht; winnam neweena zitta manta kà nammi, ſemmes gabbali nepatiht, ka nauda, ar fo wiſch wiffu warr dabbuht. Amerikaneets nepelna wis nauda tapehz, lai warretu dſihwoht, bet wiſch dſihwo, lai warretu naudu pelniht. Un tapehz winnam neweena juhra naw par plattu, ne-weens zekſch par tahlu, neweens darbs par gruhtu. Winnam wajaga naudas rohka dabbuht, lai buhtu kà buhdams, kad arri zits tadeht japeekrahpi. Ta-pehz winnam nemaſ prahtà nenahf, ſewim pahrmest, kad dampfatli plihſt, kuppes weena pret ohtru ſkreen, pilſehtas nodegg un til daudſ kauſchu poh-ſtâ eet, kà kahdà leelà karra. Kad wiſch ar lab-bibu andelejahs, tad tas ohtris ar tahdu paſchu prezi warr deſmit reis bohjà eet, wiſch par to ne wahrda neſazzihſ. Un wai naw brihnums, kas pats zilwels, kas til karſti pehz naudas dſennahs, neweenu puſdeenu neraifejahs, kad kahdu reis wiſſa manta jeb kahds mihſch zilwels bohjà eet! Wiſch

nescheblo zittus un negribb arri, ka zitti winnu scheblo; ja schodeen winsch newarr ka kophmans us preelschu tift, tad winsch rihtâ skalda malku un teef zauri. Wai tas naw ja = apbrihuo? Help your self! Palihdsi pats few!

Amerikaneetehm irr smalks farkans waigs ar tihru ahbu; bet winnas no dsihwes dauds pagebr, un wihrs tahm naw wairaf wehrts ka kalps, wissu is-darra, ko winnas gribb un wissu peeskappe kas weeglai dsihwei waijadfigs. Amerikas dahmas miht smulkas istabâs dsihwoht, fantâ un sihdâ gehrbtees un selta grebsenns u. t. pr. ar dahrgeem almeneem wal-lahst. Winnam tiftai pufsdennas laika pee galda un walfarâ brihw ar feewu satiltees. Amerikaneete, kad tif ween warr, nemaš nestrahda, turra emmu un deenestu meitu. Dehluš un meitas suhta tah-dâs skohlâs, fur tee tif ilgi paleef, kamehr usaug; mahte eet garra laika deht weesibâs. Dehli mohzi skohlmeisterus, nemahzâhs dauds wairaf ne kâ, ka tif wirtschaptes gramatas west, meitas teef no skohl-meistera apdeenetas, nemahzâhs no zitta it neko, ka drufzin danzohst un klaweerer spehleht. Stabte, teaters un daschadas lustes schahm dahmahm tapat waijadfigas, ka ugguns, uhdens, semme un gaisš. Un kad winnas to newarr aishneegt, tad fahst ruhgoht.

Ar to negribbam teift, ka labbu feewu truhsst; atgaddahs arri mihtligas un tschaklas feewas, bet leelakai dalkai winnas mums Giropeescheem nemaš nepaffetu.

Ka feeweefchi tur ta leppojašs, tas warr buht no tam, ka winnu tur effoht par mas, kâ pee mums par dauds irr. Jau daschi mahziti wihri to padohmu demufchi, ka feeweefcheem waijadsetu turpu reisohst; winni galwo, ka pirmâ deenâ wihrus dabbutu. Wai tas nebuhtu laime!

(Us preelschu wehl.)

Kas warr sinuht, ko wezzaki isaudse?

Septinpadfmit gaddu wezs jaunellis, tehws gribbedams par sawu atstahthu famihliju labbaſ gabdaht aishgahjis us Ameriku, — nahza tehwm palkaf, jo tehws bij tam naudu suhtijis. Ar leelu ilgoſchanohs jaunellis wezzalus Sankt Luis pilsehtâ atrohd, fur tehws weenâs sudmalâs gruhti strahdams tif dauds ſapelnijis, ko dehlam suhtihst. Mihtligi usnemts, kâ jaw dehls, tē kahdus mehneschus padsihwoja. Puikam bij labba galwa un ſkaiſts waigs, tadeht drihs weetu dabbuta pee kahda kophmanna, fur neween istilſchana labba, bet arri ſatilſchana ar augstakas kahrtas laudim. Jaunais kophmans drihs aishmirſt sawu kahrtu un paleef Amerikaneets, apprezajahs un zaur andelt teef arween baggatafs.

Sawus nabbagus wezzakohs winsch pawiffam aishmirſis!!

Wai winsch gan warr laimigs buht?

Winna tehws, kas sawam dehlam palihdseja pee tahdas baggatibas tift, zaur grubteem darbeem un ſirdsehsteem par nepateizigu dehlu palikka ſtims un nomirra. Leelas ſirds-ſahpes wezzo gan lihds nahwei nomohzija.

Ne ſahrka winsch tehwm nedewa; to tas fungs nopirka, fur tehws strahdaja. Dehls tikko gribbeja tehwu us kappeem pawaddiht.

Wai tas zilweks warr meerigi gulleht?

Winsch apmekleja arween augstas kahrtas laudis un pee saweem wezzakeem nekad nenahza, winsch ka unejahs, ka effoht no semmas kahrtas.

Behz ihſa laika winna „gaspascha“ nomirra un atstahja tam pulka naudas un nammus. Bet wehl nebij gads pagallam, kad jau atkal ar kahdu baggatu Franzuseeti apprezjahs; un bij tif baggats, ka il deenas karreetâ, kam tschetri ſirgi preelſchâ, zee-neht brauza.

Bet wehl weens zilweks dsihwoja, kam ſirds waijadseja ſalauſt, lai winsch mirſt, ka neweena ne-atleef, kas warretu ſazzihst: Tu effi no semmas kahrtas, Tu effi mans dehls!

Tai 29. Septemberi kahda wezza feewina nahza no sawas pagraba istabas un melleja pee ſweſcheem palihgu; ta irr winna mahte, ko jau peežas reises no durwim atraidijis, ſazzidams, ka ne-effoht mahjâs, winna „gaspascha“ tahs wallodas neſapratta, furra wezza mahte runnaja un nedewa tadeht ne glahsi uhdens. Kâ jau augſchâ minnehts, mahte gahja pee sawas semmes laudim palihgu melleht un karstes affaras raudadama to ſtahstija, kas tē rakstihst.

Ar ugguns karstumu lai mahtes affaras tam ſirdi degg un zaur ſcheem raksteem lai wiſſi ſinn, kahda winnam ſirds — ko ſalku, ka winnam nemaš naw ſirds.

Ja winna wahrdu tē rakſtitu, tad dauds ſcho ſmalku dehlu paſihstu; bet nabbagas mahtes deht to nedarrifim, warr buht, winsch wehl labboſees.

Kaut jel tahdi dehli apdohmatu, ka tas winneem irr gohds, no semmas kahrtas augstakâ tift. Regohds irr, kad augsti kahp un semmu kriht.

Stahstinsch.

„Weenreis mums tomehr jamirſt,“ tâ wezs juh-ras-brauzeis sawu beedri meerinaja. „Reds, tas jau irr tas ſlittums,“ beedris atbildeja. „Kad warretu kahdas ſeſchas reises mirſt, tad es par tahdeem neekeem, kâ mirſchana, neko nebehdatu.“

Athibdedams redaktehrs A. Leitan.

No Senſures atwehlehts.

Rihgâ, 4. Dezember. 1870.

Drittehrs un dabbutams pee bilſchu- un gramatu-driſketaja Ernst Plateš, Rihgâ, pee Behtera-basnizas.